

PePTalk: Studentaktivt lärande och ALC-salar

Vad är det som gör ett rum till en ALC-sal – ett *Active Learning Classroom*? Vilka krav behöver vara uppfyllda för att det verkligen ska främja aktivt lärande? ALC-salar bygger på forskning om kollaborativt lärande och interaktiv undervisning – arbetssätt som påminner om hur många jobbar ute i arbetslivet idag. I programmet diskuterar den pedagogiska panelen hur de använder studentaktiva metoder i ALC-salar och hur de tacklar de utmaningar som kan uppstå längs vägen.

I panelen

Programledare Helena Reierstam, lektor i pedagogik, Åse Tieva, universitetslektor/pedagogisk utvecklare vid Umeå universitet, Annika Käck, lektor i specialpedagogik samt Christophe Premat, docent i franska, båda Stockholms universitet.

Goda råd från filmen — en snabbguide om ALC-salar och studentaktivt lärande

Varför ALC-sal?

En ALC-sal garanterar inte studentaktivitet, men skapar goda fysiska förutsättningar för det. Det är förstås fullt möjligt att arbeta studentaktivt även i andra miljöer. Lär miljön påverkar både förväntningar och undervisning. Forskning visar att flexibla, varierade miljöer – som ALC-salar – kan stödja bättre lärande och ökad genomströmning. De uppmuntrar en undervisning som utgår från studenters förkunskaper och gör lärandet relevant.

Vad är aktivt lärande?

Studenten står i centrum och lär genom att göra – tänka kritiskt, samarbeta, lösa problem. Det ökar motivationen och ansvarstagandet. ALC-salar främjar samarbete, kommunikation och andra viktiga färdigheter. Aktivt lärande kan ske genom t.ex. problembaserat lärande, case, blended learning eller flipped classroom – där studenter förbereder sig inför undervisning via t.ex. föreläsningar online.

Hur gör man?

- **Planera dina aktiviteter noggrant:** Förbered aktiviteter som uppmuntrar till diskussion och samarbete.
- **Bli bekant med tekniken:** Se till att du känner till hur utrustningen i salen fungerar.
- **Engagera studenter tidigt:** Introducera begreppet och förklara fördelarna med studentaktivt lärande. Låt studenterna prova på.
- **Var flexibel:** Anpassa dig till oförutsedda situationer och olika gruppdynamik.
- **Utvärdera och reflektera:** Samla in feedback från studenter och utvärdera hur din undervisning kan förbättras.

Referenser

Baepler, P., Walker, J. D., Brooks, D. C., Saichaie, K., & Petersen, C. I. (2023). *A guide to teaching in the active learning classroom: History, research, and practice*. Routledge.

Leijon, M., Malvebo, E., & Tieva, Å. (2021). It is Time for DiSCo: a Theoretical Model for Didactic Spatial Competence. *Journal of learning spaces*, 10(3).

Leijon, M., & Tieva, Å. (2021). *Framtidens lärandemiljöer—En forskningsbaserad översikt*. Akademiska Hus. <https://www.akademiskahus.se/campusutveckling/publikationer/framtiden-larandemiljoer---en-forskningsbaserad-oversikt/>

Premat, C. (2022). Effektivt grupparbete – en pedagogisk ateljé för universitetslärare. i Alfredsson, V., Asker, N., Backman, C. & Uhnoo, S. (2022). *Använd rummet: Högskolepedagogiska metoder för aktiva lärosalar*. Studentlitteratur (s. 267–273).

Theobald, E. J., Hill, M. J., Tran, E., Agrawal, S., Arroyo, E. N., Behling, S., ... & Freeman, S. (2020). Active learning narrows achievement gaps for underrepresented students in undergraduate science, technology, engineering, and math. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 117 (12), 6476-6483.

Så här menar Åse Tieva

Ämne: Fysiologi och metabolism

— Att förändra sin undervisning tar tid – och det får det göra. Börja i det lilla. Det insåg vi i ett utvecklingsprojekt vid Umeå universitet, där vi undersökte hur flexibla lärandemiljöer kan stärka en studentaktiv pedagogik. I sådana miljöer blir läraren en facilitator – man leder studenternas arbete och lär sig använda rummet som pedagogiskt verktyg. Pedagogiken är i fokus. Vi testade olika sätt att aktivera alla studenter. Det var en utmaning i början – man släpper en del av kontrollen – men idag vill vi inte jobba på något annat sätt. Det är mer engagerande för oss och gynnar studenternas lärande. De tränar samarbete, ämneskommunikation och att förklara för varandra – generiska förmågor som annars är svåra att få syn på. En viktig lärdom är att studenterna behöver förstå det nya arbetssättet. Tydlighet vid kursstart är avgörande – både kring vad som förväntas av dem och vad de kan förvänta sig av oss. (Läs mer i Åses kapitel i *Använd rummet*.)

Christophe Premat tipsar

Ämne: Romanska språk

— I team-based learning behöver kursdesignen anpassas efter syfte och mål – tekniken är bara ett verktyg bland flera. Som lärare gäller det att hitta en balans mellan olika sätt att presentera innehåll. Det digitala kan vara stödjande, men muntliga och mer traditionella metoder har också sin plats. Det är viktigt att se studenter i olika sammanhang, att följa upp hur de samarbetar och hur undervisningen tas emot. Alla bidrar på olika sätt, och det gäller att vara uppmärksam på olikheter – en del vill lyssna mer än prata. För mig är det centralt att komma ihåg att interaktivitet inte bara handlar om att tala, utan också om att lyssna – det är en förmåga som tränas i grupparbete. Lärarrollen handlar därför också om att lyssna, stötta och hålla struktur utan att ta över. Det är ett tyst ledarskap – att finnas i bakgrunden och se till att grupperna fungerar.

Annika Käck tipsar

Ämne: Specialpedagogik

— Aktivt lärande handlar inte om att alla gör samma sak, utan om att skapa meningsfull aktivitet. När det fungerar som bäst är engagemanget tydligt – studenterna är aktiva, tycker det är roligt och arbetar fokuserat. I ALC-salar är det mycket lättare att organisera studentaktiverande moment. Studenter kan röra sig i rummet, titta på varandras tavlor, jämföra lösningar och föra reflekterande samtal. Det gynnar diskussionen. Tekniken använder jag när den tillför något – till exempel tydliggör, engagerar eller höjer motivationen. Samtidigt blir det ett naturligt sätt att fördjupa den digitala kompetensen. För studenter med funktionsnedsättningar kan den här typen av interaktiv undervisning vara ett stöd, men det är viktigt att komma ihåg att behoven varierar. I vissa fall har jag placerat studenter så att de inte störs av ljud eller skärmar. För att lyckas krävs god planering. Ha gärna testat salen i förväg och ha alltid en plan B om tekniken inte fungerar – då går det utmärkt att använda analoga tavlor. Jag har också använt ALC-salar för heldagsredovisningar i grupp, vilket gett ett bra underlag för bedömning.

Webbresurs: Se programmet, goda råd och referenser